

Lieta C-226/24 [Barbavi]ⁱ

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2024. gada 26. marts

Iesniedzējtiesa:

Corte di Appello di Firenze (Florences apelācijas tiesa, Itālija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2024. gada 8. janvāris

Prasītāja:

A.M.

Atbildētāja:

Istituto nazionale della previdenza sociale (INPS) (Valsts sociālā nodrošinājuma aģentūra (INPS), Itālija)

CORTE DI APPELLO DI FIRENZE (Florences apelācijas tiesa, Itālija)

Sezione lavoro (Darba lietu palāta)

[..]

tiesvedībā [..], kuru uzsāka

A.M. [..],

PRASĪTĀJA LIETAS ATKĀRTOTĀ IZSKATĪŠANĀ,

pret

Istituto nazionale della previdenza sociale – INPS (Valsts sociālā nodrošinājuma aģentūra (INPS), Itālija) [..],

ATBILDĒTĀJA LIETAS ATKĀRTOTĀ IZSKATĪŠANĀ,

ⁱ Šis lietas nosaukums ir izdomāts. Tas neatbilst neviena lietas dalībnieka reālajam personvārdam vai nosaukumam.

un pret

Agenzia delle entrate Riscossione (Ieņēmumu dienests – Iekasēšana, Itālija)

***ATBILDĒTĀJS LIETAS ATKĀRTOTĀ IZSKATĪŠANĀ, KAS NEIERADĀS UZ
TIESAS SĒDI,***

un kuras priekšmets ir lietas atkārtota izskatīšana pēc *Corte di Cassazione-Sezione Lavoro* (Kasācijas tiesas Darba lietu palāta, Itālija) 2022. gada 27. aprīļa rīkojuma Nr. [..].

[..] izdod šo rīkojumu.

**RĪKOJUMS IESNIEGT EIROPAS SAVIENĪBAS TIESĀ PREJUDICIĀLU
JAUTĀJUMU PAR ES TIESĪBU INTERPRETĀCIJU (LESD 267. pants)**

CORTE D'APPELLO IZSKATĀMAIS STRĪDS

- 1 Tiesvedības priekšmets ir A.M. iesniegtie iebildumi par diviem paziņojumiem par maksājumu, kurus *INPS* izdevusi 2013. gada decembrī un kurus paziņoja tolaik *Equitalia Centro s.p.a.* (šobrīd *Agenzia delle entrate Riscossione*), un kuros ir ietverts rīkojums samaksāt sociālās apdrošināšanas iemaksu starpības un civiltiesiskus sodus saistībā ar noteikta laika lauksaimniecības strādniekiem, kurus A.M. nodarbināja 2007. gadā un kuriem darba devēja aprēķināja sociālās apdrošināšanas iemaksas pēc faktiski nostrādātajām stundām, nevis pēc Valsts darba koplīgumā (*CCNL – Contratto Collettivo Nazionale di Lavoro*; turpmāk tekstā – “Valsts darba koplīgums”) noteiktā 6,30 stundu dienas darba laika. Precīzāk:
  - paziņojums Nr. 351 2013 00015706 01 000, kas ietver rīkojumu samaksāt [4100] EUR par darba ņēmēju nelaimes gadījumu un sociālās apdrošināšanas iemaksām un atbilstošus civiltiesiskus sodus saistībā ar 2007. gada pirmajā ceturksnī nodarbinātiem noteikta laika lauksaimniecības strādniekiem;
  - paziņojums Nr. 351 2013 00015707 02 000, kas ietver rīkojumu samaksāt 3932,27 EUR par darba ņēmēju nelaimes gadījumu un sociālās apdrošināšanas iemaksām un atbilstošus civiltiesiskus sodus saistībā ar 2007. gada otrajā ceturksnī nodarbinātiem noteikta laika lauksaimniecības strādniekiem.
- 2 *Corte d'Appello di Firenze – Sezione Lavoro*, [..], grozot *Tribunale di Grosseto* (Grosseto tiesa, Itālija) pieņemto spriedumu, noraidīja iebildumus un uzskatīja paziņojumos par maksājumu ietverto pieprasījumu par pamatotu, ar pamatojumu, ka noteikta laika lauksaimniecības strādnieku atalgojumam ir jābūt piesaistītam 6,30 stundu dienas darba laikam, nevis faktiski nostrādātajām stundām.
- 3 *Corte di Cassazione – Sezione Lavoro* [..] nosūtīja lietu atkārtotai izskatīšanai šai *Corte d'Appello* [apelācijas tiesai], pasludinot šādu tiesību principu: “*Sociālās apdrošināšanas iemaksas, kas lauksaimniecības darba devējam jāmaksā par*

maksājumiem, kuri samaksāti noteikta laika lauksaimniecības strādniekiem, ir jāaprēķina saskaņā ar Dekrētlikuma Nr. 338/1989 [...] 1. panta 1. punktu, skatot to kopā ar 2006. gada 6. jūlija Valsts darba koplīguma 40. pantu, vienīgi par faktiski nostrādātajām stundām, izņemot, ja praksē ir konstatējams, ka nepārvaramas varas izraisīto pārtraukumu gadījumos darba devējs ir nolēmis, ka strādnieks paliek uzņēmumā viņa rīcībā”.

Kopsavilkumā, *Corte di Cassazione* uzskata, ka:

- 2006. gada 6. jūlija Valsts darba koplīguma lauksaimniecības un dārzkopības strādniekiem 30. panta 1. punktā, kurā ir paredzēts, ka *“darba laiks ir noteikts 39 stundas nedēļā, kas atbilst 6,30 stundām dienā”*, ir vienīgi norādīts maksimālā nedēļas un dienas parastā darba laika ierobežojums, taču nekas nav teikts attiecībā uz minimālo darba laiku;
- minētā Valsts darba koplīguma 40. panta 1. punktā, kurā ir paredzēts, ka *“noteikta laika strādniekam ir tiesības uz samaksu par darba stundām, kuras ir faktiski nostrādātas dienas laikā”*, ir formulēta tiesību norma, kas loģiski nav savienojama ar nedēļas darba laika un dienas darba laika jēdzienu, jo atdala maksājamo atalgojumu no atsaucis uz iepriekš paredzētu un vispārīgi un teorētiski identificējamu darba laiku;
- šis noteikums, kura pamatā ir tieši noteikta laika lauksaimniecības darba īpatnības, pilnībā atbilst Leģislatīvā dekrēta Nr. 66/2003 16. panta 1. punkta g) apakšpunktā paredzētajai tiesību normai, kurā, transponējot Direktīvas 93/104/EK un 2000/34/EK, ir paredzēts, ka noteikta laika lauksaimniecības strādnieki ir izslēgti no parastā darba laika nedēļas ilguma tiesiskā regulējuma piemērošanas jomas;
- [omissis: citi apsvērumi, kuri neattiecas uz prejudiciālo jautājumu]
- Dekrētlikuma Nr. 338/1989 [...] 1. panta 1. punktā attiecībā uz sociālās apdrošināšanas iemaksām ir paredzēts, ka atalgojums, kas ņemams par pamatu sociālās apdrošināšanas un sociālās palīdzības iemaksu aprēķināšanai, nedrīkst būt mazāks par atalgojumu summu, kura ir noteikta likumos, normatīvajos aktos, koplīgumos, ko noslēgušas valsts mērogā visvairāk pārstāvētas arodbiedrību organizācijas, vai koplīgumos vai individuālos līgumos (un noteikta laika lauksaimniecības darba ņēmējiem maksājama atalgojums saskaņā ar koplīguma noteikumiem ir tieši atalgojums, kurš pienākas par nostrādātajām stundām);
- pie pretējiem secinājumiem par sociālās apdrošināšanas iemaksu aprēķināšanu pēc faktiski nostrādātajām stundām nevarētu nonākt, *“ņemot vērā pārsūdzētajā spriedumā citēto Savienības judikatūru par Direktīvas 99/70/EK 4. klauzulā paredzēto aizliegumu diskriminēt noteikta laika darba ņēmējus, jo [...] minētais aizliegums attiecas uz darba tiesiskajām attiecībām starp pusēm un labākajā gadījumā var ļaut leģitimēt iespējamās darba ņēmēja prasības saņemt vairāk par to, kas viņam ir faktiski samaksāts, bet noteikti nevar dot tiesības sociālā*

nodrošinājuma aģentūrai pieprasīt citas un lielākas sociālās apdrošināšanas iemaksas, jo sociālās apdrošināšanas attiecību joma ir ārpus Savienības tiesiskā regulējuma”.

- 4 [A.M.] lietas atkārtotā izskatīšanā lūdz, piemērojot *Corte di Cassazione* formulēto tiesību principu, atcelt apstrīdētos paziņojumus par maksājumu, jo jau ir samaksājusi sociālās apdrošināšanas iemaksas par noteikta laika lauksaimniecības strādniekiem, aprēķinot tās pēc faktiski nostrādātajām stundām.
- 5 *INPS*, iestājoties tiesvedībā, izvirzīja jautājumu, vai *Corte di Cassazione* formulētais tiesību princips atbilst diskriminācijas aizliegumam, kas ir paredzēts Padomes Direktīvas 1999/70/EK (1999. gada 28. jūnijs) par *UNICE, CEEP* un EAK noslēgto pamatnolīgumu par darbu uz noteiktu laiku 4. klauzulā, kuras 1. punkts ir formulēts šādi: “*Darba nosacījumi, ko piemēro noteikta laika darba ņēmējiem, neskatoties uz to, ka ar viņiem slēgts līgums vai darba attiecības uz noteiktu termiņu, nav mazāk izdevīgi par tiem, ko piemēro salīdzināmiem pastāvīgajiem darba ņēmējiem, ja vien atšķirīgiem nosacījumiem nav objektīva pamata”.*

Istituto [proti, *INPS*] skatījumā uzskatīšana, ka sociālās apdrošināšanas iemaksas par noteikta laika lauksaimniecības strādniekiem ir jāmaksā, ņemot vērā atalgojumu, kas aprēķināts par faktiski nostrādātajām stundām (saskaņā ar Valsts darba koplīguma 40. pantu), nevis par 6,30 stundu dienas darba laiku, tāpat kā nenoteikta laika lauksaimniecības strādniekiem (saskaņā ar Valsts darba koplīguma 30. pantu), neatkarīgi no nostrādātajām stundām, lai gan viņi veic vienādus pienākumus, paredz attiecībā uz pirmajiem minētajiem sliktāku attieksmi sociālās apdrošināšanas iemaksu ziņā gan saistībā ar sociālās apdrošināšanas iemaksām, kuras ir jāmaksā darba devējam, gan saistībā ar *INPS* piešķirtajiem sociālā nodrošinājuma pabalstiem, kas, būdami piesaistīti iemaksām, visdrīzāk būs mazāki par pabalstiem, kurus varēs saņemt otrie minētie.

Turklāt, ja diskriminācijas aizlieguma principa funkcija ir nodrošināt, ka noteikta laika darba līguma izmantošana nekaitē attiecīgā darba ņēmēja stāvoklim, nostādot viņu nelabvēlīgākā situācijā salīdzinājumā ar nenoteikta laika darba ņēmēju, 4. klauzulā minētā vārdkopa “*darba nosacījumi*” ir saprotama nevis šaurā nozīmē, kas ir ierobežota vienīgi ar darba devēja veiktajiem pasākumiem, bet plašākā nozīmē, kura ietver visas juridiskās sekas, kas ietekmē darba ņēmēja un darba devēja stāvokli materiāltiesiskajā ziņā, tātad ieskaitot arī sociālās apdrošināšanas iemaksu stāvokli, ņemot vērā gan iemaksu apmēru, gan piesaistīto sociālā nodrošinājuma pabalstu apmēru darba attiecību laikā vai pēc to izbeigšanas.

Tāpēc *INPS* lūdza šai *Corte* apturēt tiesvedību un uzdot Eiropas Savienības Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

[*omissis*: jautājumi, kas ir līdzīgi iesniedzējtiesas uzdotajiem jautājumiem] [...] Pēc būtības, pēc prejudiciālas tiesvedības iznākuma ir lūgts noraidīt pretējās puses prasības pieteikumu kā faktiski un juridiski nepamatotu.

Savukārt *Agenzia delle entrate Riscossione* neieradās tiesas procesā.

- 6 Ar sekojošām piezīmēm, kas iesniegtas 2023. gada 30. jūnijā, [A.M.] lūdza noraidīt lūgumu iesniegt lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu [...] tāpēc, ka obligātās sociālās apdrošināšanas iemaksas neietilpst Direktīvas 1999/70/EK objektīvajā piemērošanas jomā un tāpēc, ka direktīvai nav horizontālas iedarbības, bet ir tikai vertikāla, un tātad uz to nevar atsaukties attiecībās starp *INPS* un darba devēju;

[*omissis*: valsts procesuālo tiesību argumenti]; [*omissis*: iekšējā procedūra]

LĒMUMA PAMATOJUMS

- 7 Šai tiesai, kurai ir jāpieņem lēmums lietas atkārtotas izskatīšanas tiesvedībā, saskaņā ar valsts tiesībām ir pienākums ievērot *Corte di Cassazione* nolēmumu, jo [Itālijas] Civilprocesa kodeksa 384. pantā ir tieši paredzēts, ka iesniedzējtiesai ir jāievēro tiesību princips un katrā ziņā *Corte [di Cassazione]* nolēmumi (no pēdējiem, *Corte di Cassazione*, [Nr.] 27155/2017, par tiesas, kas pārbauda tiesiskumu, apstiprinātā tiesību principa saistošo raksturu).
- 8 Tiesvedības priekšmets šajā tiesvedības posmā tātad attiecas uz tāda noteikuma piemērošanu konkrētam gadījumam, saskaņā ar kuru darba devējai, kas ir prasītāja šajā tiesvedībā, bija jāmaksā sociālās apdrošināšanas iemaksas par noteikta laika lauksaimniecības strādniekiem par faktiski nostrādātajām stundām.
- 9 Piemērojamās valsts tiesību normas ir 2006. gada 6. jūlija Valsts darba koplīguma lauksaimniecības un dārzkopības strādniekiem 40. pants, kurā ir paredzēts, ka “*noteikta laika strādniekam ir tiesības uz samaksu par darba stundām, kuras ir faktiski nostrādātas dienas laikā*”, *Corte di Cassazione* interpretācijā, un Dekrētlikuma Nr. 338/1989 [...] 1. panta 1. punkts, kas piesaista sociālās apdrošināšanas iemaksu apmēru atalgojumam, ievērojot noteikumu, saskaņā ar kuru atalgojums, kas ņemams par pamatu sociālās apdrošināšanas un sociālās palīdzības iemaksu aprēķināšanai, nedrīkst būt mazāks par atalgojumu summu, kura ir noteikta likumos, normatīvajos aktos, koplīgumos, ko noslēgušas valsts mērogā visvairāk pārstāvētas arodbiedrību organizācijas, vai koplīgumos, vai individuālos līgumos, ja tajos ir paredzēta lielāka atalgojuma summa nekā koplīgumā. Saskaņā ar minēto tiesību normu, piemērojot *Corte di Cassazione* apstiprināto tiesību principu, noteikta laika lauksaimniecības strādnieku gadījumā sociālās apdrošināšanas iemaksas būtu jāmaksā par faktiski nostrādātajām stundām, jo saskaņā ar koplīguma normām darba ņēmējiem esot tiesības uz atalgojumu vienīgi par tām.

Šī *Corte* turklāt norāda, ka tā paša Valsts darba koplīguma 30. pantā attiecībā uz nenoteikta laika darba ņēmējiem turpretī ir paredzēts, ka “*darba laiks ir noteikts 39 stundas nedēļā, kas atbilst 6,30 stundām dienā*”, tādējādi darba devējam ir

katrā ziņā jāmaksā darba ņēmējam atalgojums par minēto laiku arī gadījumā, ja nepieprasa darbu, un izņemot nepārvaramas varas izraisītos darba pārtraukumus, un maksāt par attiecīgo atalgojumu sociālās apdrošināšanas iemaksas.

- 10 Šī tiesa šaubās par *Corte di Cassazione* apstiprinātā tiesību principa atbilstību Savienības tiesībām, it īpaši Direktīvas 1999/70/ES par darbu uz noteiktu laiku 4. klauzulai, un uzskata, ka iestājas nosacījumi lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu iesniegšanai Tiesā, kā to pieprasa *INPS*.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamība saskaņā ar valsts tiesībām

11 [..]

12 [..]

13 [..]

[*omissis*: valsts un ES judikatūra, saskaņā ar kuru lūgums Tiesai sniegt prejudiciālu nolēmumu ir pieņemams]

Savienības tiesību piemērojamība šajā gadījumā

- 14 Runājot par lietas būtību, *Corte* uzskata, ka šajā gadījumā ir piemērojamas Savienības tiesības, kuras attiecas uz diskriminācijas aizlieguma principu, kas ir paredzēts Direktīvas 1999/70/EK par *UNICE*, *CEEP* un *EAK* noslēgto pamatnolīgumu par darbu uz noteiktu laiku 4. klauzulā, kuras 1. punkts ir formulēts šādi: “*Darba nosacījumi, ko piemēro noteikta laika darba ņēmējiem, neskatoties uz to, ka ar viņiem slēgts līgums vai darba attiecības uz noteiktu termiņu, nav mazāk izdevīgi par tiem, ko piemēro salīdzināmiem pastāvīgajiem darba ņēmējiem, ja vien atšķirīgiem nosacījumiem nav objektīva pamata*”.
- 15 Pirmkārt, strīds tiesvedībā ir par “*darba nosacījumu*” jēdzienu, kurš ir saprotams nevis šauri, bet gan plašā nozīmē, kas ietver visus maksājumus, kurus darba devējs maksā darba ņēmējam, pamatojoties uz darba tiesiskajām attiecībām, un tātad ietver arī atalgojuma apmēru (Tiesas spriedums, 2007. gada 13. septembris, lieta C-307/05, *Del Cerro Alonso*; Tiesas spriedums, 2013. gada 12. decembris, lieta C-361/12, *Carratù*; Tiesas spriedums, 2008. gada 15. aprīlis, lieta C-268/06, *Impact*).

Citējot spriedumu *Del Cerro Alonso*, “*atbildot uz jautājumu, vai, piemērojot pamatnolīguma 4. klauzulas 1. punktā minēto nediskriminācijas principu, viens no atalgojuma elementiem kā darba nosacījums ir jāpiešķir noteikta laika darba ņēmējam tādā pašā mērā kā pastāvīgam darba ņēmējam, ir jāņem vērā EKL 137. panta 1. punkta b) apakšpunkts un līdz ar to Direktīva 1999/70, kā arī, pamatojoties uz šiem tiesību aktiem, pieņemtais pamatnolīgums*” (47. punkts). Tātad jēdziens vienādi “*darba nosacījumi*” ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ietver arī atalgojumu, kura apmēra noteikšana neapšaubāmi paliek valsts tiesību sistēmu ziņā, bet kas noteikti nevar tikt noteikts diferencētā veidā, kaitējot noteikta laika

darba ņēmējiem vienīgi tāpēc, ka tiem ir darba līgums uz noteiktu laiku, ja vien tam nav objektīva pamata.

- 16 Proti, aplūkojamajā gadījumā, no vienas puses, strīds tiesvedībā ir tieši par atalgojumu, kas pienākas noteikta laika lauksaimniecības strādniekiem, ņemot vērā, ka saskaņā ar valsts tiesisko regulējumu sociālās apdrošināšanas iemaksas, proti, maksājumi, kurus pieprasa *INPS*, ir jāmaksā par visu atalgojumu, kas pienākas darba ņēmējiem.
- 17 Turklāt, no otras puses, tiek uzskatīts, ka jēdzienā “darba nosacījumi” ietilpst arī *INPS* pieprasītās sociālās apdrošināšanas iemaksas, jo tās ir nepieciešamas, lai izmaksātu sociālā nodrošinājuma pabalstus, ko izmaksā saskaņā ar darba pensiju režīmiem, proti, pabalstus, kuri arī ietilpst (Savienības tiesību) jēdzienā atalgojums (skat. Tiesas spriedumu, 1990. gada 17. maijs, lieta C-262/88, kā arī Tiesas spriedumu, 2008. gada 13. novembris, lieta C-46/07, Komisija/Itālija, un Tiesas spriedumu, 2008. gada 15. aprīlis, lieta C-268/06, *Impact*, kas minētajā jēdzienā ietver “pensijas, kas ir pamatotas ar attiecībām starp darba ņēmēju un darba devēju, izslēdzot valsts sociālās apdrošināšanas pensijas, ko vairāk nosaka sociālās politikas apsvērumi, nevis šādas attiecības [...]”).
- 18 Proti, Direktīvā 2006/54 kā nodarbinātības sociālā nodrošinājuma sistēmas ir definētas sistēmas aizsardzībai pret slimību, invaliditāti, vecumu, nelaiemes gadījumiem darbā, arodslimībām, bezdarbu, kuras neietilpst tiesiskajā regulējumā, kas paredzēts Direktīvā 79/7/EEK (kas attiecas uz vispārēju sociālā nodrošinājuma režīmu), un kuru nolūks ir “nodrošināt uzņēmuma vai uzņēmumu grupas, tautsaimniecības nozares vai profesijas vai profesiju grupas darba ņēmējiem – darbiniekiem vai pašnodarbinātām personām – pabalstus, lai papildinātu ar likumu noteiktajā sociālā nodrošinājuma sistēmā paredzētos pabalstus vai tos aizstātu neatkarīgi no tā, vai dalība šādā sistēmā ir obligāta vai pēc izvēles”.

Runa ir par jēdzienu, kuru Savienības tiesas pastāvīgi izmanto un no kura var secināt, ka tas, kas nošķir nodarbinātības sociālā nodrošinājuma režīmus no vispārēja sociālā nodrošinājuma režīma, ir nevis aizsardzību sociālā nodrošinājuma mērķis vai aizsardzības priekšmetu veidojošo risku raksturs, bet drīzāk saņēmēju veids un iemesls, kas pamato attiecības: sociālā nodrošinājuma aģentūras izmaksā pabalstus personu kategorijai, pamatojoties uz likumu un saskaņā ar solidaritātes un vājāko kategoriju atbalsta kritērijiem, savukārt nodarbinātības režīmi sniedz pabalstus, kuri papildina vai aizstāj pabalstus, ko valsts sociālā nodrošinājuma juridiskie režīmi izmaksā darba ņēmējiem, kuri pieder pie noteikta uzņēmuma, ekonomikas nozares vai profesionālas nozares, kā to darba tiesisko attiecību neatņemamu sastāvdaļu.

- 19 Aplūkojamajā gadījumā strīds ir par sociālās apdrošināšanas iemaksām, kas ir paredzētas tādu pabalstu izmaksai, kuri ir atkarīgi no darba tiesiskajām attiecībām un kuru apmērs ir proporcionāls attiecību ilgumam, un kuri ir piesaistīti atalgojuma apmēram, ņemot vērā, ka sociālās apdrošināšanas iemaksas ir

atkarīgas no atalgojuma apmēra. Tādējādi mazāka atalgojuma summa, kas nozīmē mazāku sociālās apdrošināšanas iemaksu summu, izraisa arī sociālā nodrošinājuma pabalstu samazinājumu, acīmredzami kaitējot atsevišķiem darba ņēmējiem, kā arī palielinot izmaksas, kuras sabiedrība uzņemas, lai piešķirtu šādiem darba ņēmējiem pabalstus, ko pilnībā nodrošina valsts sociālā nodrošinājuma sistēma.

- 20 Tātad aplūkojamajā aspektā strīds šajā tiesvedībā ir arī par pabalstiem, kas var tikt izmaksāti noteikta laika lauksaimniecības strādniekam, kurš – ņemot vērā, ka ir tiesīgs uz atalgojumu, kas ir piesaistīts vienīgi faktiski nostrādātajām stundām, salīdzinājumā ar nenoteikta laika darba ņēmējiem nodrošināto garantiju vienmēr saņemt minimālu koplīguma noteikumos paredzēto atalgojumu, neatkarīgi no faktiski nostrādātajām stundām – varēs saņemt pabalstus, kuri ir neapšaubāmi mazāki.
- 21 Katrā ziņā nav šaubu, ka šajā gadījumā runa ir par Direktīvas 99/70/EK 4. klauzulā minētajiem “darba nosacījumiem” un ka tātad esam Savienības tiesību piemērošanas jomā.
- 22 Tāpat lauksaimniecības nozare nav izslēgta no minētās direktīvas piemērošanas jomas.
- 23 Runājot par direktīvas – uz kuru saskaņā ar prasītājas aizstāvju uzskatiem nevarot atsaukties strīdā starp privāttiesību subjektiem – tikai vertikālu iedarbību, pieņēmumu, pirmkārt, atspēko fakts, ka attiecīgā direktīva ir korekti transponēta valsts tiesību sistēmā ar Leģislatīvo dekrētu Nr. 368/2001, kas 6. pantā paredz diskriminācijas aizlieguma principu arī Itālijas tiesību sistēmā (šobrīd šajā pašā nozīmē Leģislatīvā dekrēta Nr. 81/2015 25. pants), tādējādi radot tā iedarbību arī horizontālā veidā attiecībās starp privāttiesību subjektiem un starp privāttiesību subjektiem un iestādēm.
- 24 Otrkārt, diskriminācijas aizlieguma princips ir vispārējs Savienības tiesību princips ar pilnīgu tiešo iedarbību arī horizontālās situācijās vismaz gadījumos, kad tas ir īpaši izteikts atvasināto tiesību avotos, kā šajā gadījumā ar Direktīvu 99/70/EK (skat. Tiesas spriedumu lietā C-555/07, *Kucukdeveci*).
- 25 Visbeidzot jāņem vērā, ka minētās 4. klauzulas 1. punktā ietvertais aizliegums ir atzīts par beznosacījumu un pietiekoši precīzu, lai pat nepieprasītu direktīvas iekšējos transponēšanas aktus, ar vienīgo atrunu attiecībā uz attaisnojumiem, kuriem ir objektīvs pamats (kas ir pakļauts kontrolei tiesā, Tiesas spriedums, C-268/06, *Impact*, 65. un 68. punkts), kurš ir saprotams kā saistīts ar “*precīziem un konkrētiem apstākļiem, kas raksturo noteiktu darbību*” (Tiesas spriedums, C-307/05, *Del Cerro Alonso*, 53.–58. punkts).
- 26 Tātad, konstatējot, ka attiecīgās direktīvas 4. klauzulas 1. punkts ir piemērojams noteikta laika lauksaimniecības strādnieku atalgojumiem un saistītām sociālās apdrošināšanas iemaksām, praksē ir uzskatāms, ka *Corte di Cassazione* apstiprinātais tiesību princips saistībā ar darba devēja maksājamo sociālās

apdrošināšanas iemaksu aprēķinu pēc faktiski nostrādātajām stundām izraisa klauzulas pārkāpumu, jo bez objektīva pamata rada sliktāku attieksmi salīdzinājumā ar to, kura ir rezervēta nenoteikta laika lauksaimniecības strādniekiem.

- 27 Runājot par abu kategoriju salīdzināmību, ir neapšaubāmi un neapstrīdami, ka noteikta laika lauksaimniecības strādnieki veica tādus pašus pienākumus kā nenoteikta laika lauksaimniecības strādnieki [..].
- 28 Runājot par sliktāku attieksmi, tiesas, kas pārbauda tiesiskumu, formulētā tiesību principa piemērošana noteikti izraisa nelabvēlīgāku attieksmi pret noteikta laika strādniekiem salīdzinājumā ar salīdzināmiem nenoteikta laika strādniekiem, ņemot vērā, ka nestabilās attiecībās lauksaimniecībā – un tikai tajās – darba devējs varot brīvi vienpusēji noteikt pušu savstarpējo pienākumu – darba pienākuma un atalgojuma pienākuma – saturu un tātad sociālās apdrošināšanas iemaksu apmēru un turklāt sociālā nodrošinājuma pabalstu apmēru, savukārt nenoteikta laika strādniekiem ir katrā ziņā nodrošināts minimāls dienas atalgojums, kas atbilst 6,30 stundām, neatkarīgi no faktiski paveiktā darba, ar izrietošo iedarbību uz sociālās apdrošināšanas iemaksām un no tām atkarīgiem pabalstiem, kurus izmaksā *INPS*.
- 29 Attiecībā uz atšķirīgas attieksmes objektīva pamata neesamību jānorāda, ka neviena puse nemin, kāds ir minētais objektīvais pamats, kurš ir saistīts ar *“precīziem un konkrētiem apstākļiem, kas raksturo noteiktu darbību”* (Tiesas spriedums, C-307/05, *Del Cerro Alonso*, 53.–58. punkts), savukārt saskaņā ar Tiesas judikatūru šis jēdziens pieprasa, lai atšķirīga attieksme būtu attaisnota ar *“precīziem un konkrētiem apstākļiem, kas raksturo attiecīgo nodarbinātības apstākli tā īpašajā kontekstā, balstoties uz objektīviem un pārskatāmiem kritērijiem, lai varētu nodrošināt, ka šī atšķirība atbilst patiesi ticamai vajadzībai, ka tā ir noderīga īstenojamā mērķa sasniegšanai un nepieciešama šim nolūkam”* (Tiesas spriedums, 2023. gada 19. oktobris, lieta C-660/20).
- 30 Aplūkojamajā gadījumā nav konstatējami objektīvi apstākļi, kas būtu saistīti ar darba izpildi, vai precīzi un konkrēti elementi, no kuriem varētu izrietēt atšķirīgas attieksmes pret noteikta laika darba ņēmējiem reāla nepieciešamība, ņemot vērā arī, ka lauksaimniecības darbībai raksturīgie riski, ko nosaka neparedzamu laikapstākļu īpaša ietekme, attiecas uz visiem darbiem, kurus nekādi neietekmē darba līguma veids.

AR ŠĀDU PAMATOJUMU

Corte

saskaņā ar LESD 267. pantu

uzdod Eiropas Savienības Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus par interpretāciju:

1) Vai pamat nolīguma 4. klauzulas 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj tādu valsts koplīguma noteikumu kā 2006. gada 6. jūlija Valsts darba koplīguma lauksaimniecības un dārzkopības strādniekiem (*C.C.N.L. [contratto collettivo nazionale di lavoro]*) 40. pants *Corte di Cassazione* (Kasācijas tiesa, Itālija) sniegtajā interpretācijā, kura ir saistoša iesniedzējtiesai un saskaņā ar kuru noteikta laika lauksaimniecības strādniekam ir atzītas tiesības uz samaksu par darba stundām, kas ir faktiski nostrādātas dienas laikā, salīdzinājumā ar iepriekšējo Valsts darba koplīguma 30. pantu, kurā nenoteikta laika lauksaimniecības strādniekiem ir atzītas tiesības uz atalgojumu, kas atbilst 6,30 stundu darba dienai?

2) Ja atbilde uz iepriekšējo jautājumu ir apstiprinoša, vai pamat nolīguma 4. klauzulas 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka arī obligāto sociālās apdrošināšanas iemaksu, kas ir maksājamas par labu noteikta laika lauksaimniecības darba ņēmējiem saskaņā ar nodarbinātības sociālā nodrošinājuma režīmu, apmēra noteikšana ietilpst darba nosacījumos, no kā izriet, ka šis apmērs būtu jānosaka, pamatojoties uz tādu pašu kritēriju kā nenoteikta laika lauksaimniecības darba ņēmējiem paredzētais, un tātad jānosaka, pamatojoties uz koplīguma noteikumos paredzēto dienas darba laiku, nevis pamatojoties uz faktiski nostrādātajām stundām?

Uzdod apturēt tiesvedību līdz Tiesas nolēmuma par šiem jautājumiem publicēšanai.

Uzdod kancelejai iesniegt šo rīkojumu Eiropas Savienības Tiesā [..].

[..] Florence, 2024. gada 8. janvāris

[..]